

Analýza rozhovoru s Hannelore
Roman Hytych, Tomáš Řiháček

ZAKOTVENÁ TEORIE

VSTUPNÍ LIMITY ANALYZOVANÉHO TEXTU

- ✘ Analyzovaný text nevznikl na podkladě principů vytváření zakotvené teorie
- ✘ Výzkumnou otázku si klademe až při analýze dokumentu
- ✘ Používáme jediný případ, nelze plně užívat metodu konstantního srovnávání
- ✘ Na základě jednoho rozhovoru s Hannelore nelze nabídnout podrobnou analýzu; lze ale ukázat způsob práce, uvažování či naznačit hypotetické varianty vývoje

POSTUP ANALÝZY

1. Text analyzován dvěma výzkumníky (princip triangulace)
2. Konkretizace výzkumné otázky
3. Výsledky analýzy vyměněny a hledán vzájemný konsenzus (konsenzuální výzkum)
4. Propracovávání kategorií
5. Kladení si rozvíjejících analytických otázek
6. Vytvoření shrnující prezentace
7. Opětné hledání konsenzu

VÝZKUMNÁ OTÁZKA

× ?

× Jak probíhá proces zvládnání onemocnění rakovinou prsu?

nebo

× Co podporuje proces zvládnání onemocnění...

× Jak ovlivňuje komunikace s lékařem prožívání při onemocnění...

ztratila tu práci, takže ono v padesáti a z invalidního normální lidi (zasmání) - já se tady stýkám s takovým z těch lidí. Jako jít do normální práce a třeba je fakt, že moc dobře. Jo a prostě bojím se - dneska to nasazení je dvacet a jak dělá ve firmě, jak je ždímají a tak... já bych

a (odmlka). Protože jako jsem poznala lidi, který bych o života. Ani už mě teď nedrtí to, že jsem třeba těch maličkostí, že když někde s někým jsem, tak to . já kromě toho ještě chodím vlastně hlídat děti, jako tom že mám nějaký zdroj příjmů, že teda nejsem oka, protože už od padesáti aby člověk měl takovej bych se prostě, aby ten život byl takovej jakej má, že ochu přivydělat. A ty děti - to mě teda drží při životě (se smání) v životě už druhý dlouhodobý vztah teda tak ty potřebujou někdy hlídat, když nemaj babičku byly a teď mám tedy chlapečka ročního...

jsem docela ráda, že ten důchod jsem teda zase e člověk má a jako že (povzdech) nemusím jít a nutit se mě to přestane jako - nelíbí se mi to nebo to, tak už si a, že mi ta nemoc dala, že to umím už si rozhodnout, střícná, každému jsem jako se snažila za každou ko co ta nemoc by měla tomu člověku dát. Tak takhle protože mě teď plno lidí sleduje, jestli nejsem moc

 vědomí vlastních limitů

 zisky z nemoci (zpětně vnímané)~

 aktivní přístup k životu

 potřeba uplatnění~

 zisky z nemoci (zpětně vnímané)~

 chránění vlastních hranic

A prostě, mě teda – něco se ve mně dělo, no a já jsem si říkala – já jsem v tý době měla takovou nějakou známost, tak jsem tak ňák zase začala aktivně sexuálně žít (zasmání), tak jsem si říkala, že to jsou asi změny nějaký a tak... no jenže to bylo... vlastně ten člověk byl lékař a ten mě upozornil na to sám, že něco teda se, že na něco přišel v tom prsu, poslal mě k lékaři, tak jsem po čtvrt roce zase šla na ten mammograf a měla jsem strašně velkéj jako nález, no a to bylo tak strašně jako všechno rychlý, protože když mi to poprvé sdělili, tak jsem, jakože teda tam něco je, tak jsem se málem zhroutila (pousmání), to bylo hrozný. Pak jsem šla na biopsii a po tý biopsii jsem to už dokázala přijmout snáž. Akorát bylo pro mě hrozný že ten člověk, co mi to zjistil a kterýmu jsem, do kterýho jsem vkládala takovou tu, že mi pomůže, ten se ode mě hrozně odtáh... Prostě se vůbec neozval a to bylo pro mne docela dost hrozný (pousmání).

No a zase teda naopak rodina – moje děti i můj bývalej manžel se strašně ke mně semknuli,

Komentář [op1]: Nádor - velikost

Komentář [op2]: Komunikace s lékařem – sdělení Dg.

Komentář [op3]: Komunikace s lékařem – testování Dg.

Komentář [op4]: Komunikace s lékařem – přijetí Dg.

Komentář [op5]: Reakce okolí - vyhýbání

Komentář [op6]: Reakce okolí - podpora

ANALÝZA TEXTU VE WORDU

Názvy kódů:

Nádor-velikost; Komunikace s lékařem; Reakce okolí (podpora/vyhýbání)

Názvy kategorií otevřeného kódování:

Přicházející informace; Komunikace s lékařem; Vztahové prostředí

PŘÍSTUPY KE TVORBĚ KATERORIÍ

× Přicházející informace o onemocnění

neobvyklé tělesné pocity
první podezření
první nález (mamograf)
potvrzení nálezu (biopsie)
prognóza ("počítejte s ablací")
metastáze („druhá rána“)

× Nádor:

druh
velikost
lokace
prognóza

× Proces léčby

chemoterapie
operace
ozařování

× Důsledky léčby

pooperační stav
úbytek sil
invalidní důchod
ablace prsu
osvojení si lékařského jazyka
rozlišování zdravotnických
institucí

VÝSLEDNÝ SEZNAM KATEGORIÍ 1

× Proces zvládání (způsoby)

aktivní příprava na operaci
nezdolnost
vnímavost ke svým potřebám
sdílení
stažení se ze světa
pozitivní naladění
předávání vlastní zkušenosti s nemocí
sebetranscendence
volba nemocnice podle přístupu lékaře
vyrovnávání se s možností blízké smrti
vysvětlení
představa kontinuity života i po smrti
reintegrace

× Proces zvládání (fáze)

+ zhroucení (šok)
+ strach z chemoterapie
+ obavy
+ snadnější přijetí
+ euforie z uzdravení

VÝSLEDNÝ SEZNAM KATEGORIÍ 2

- ✘ **Přicházející informace o onemocnění**
 - neobvyklé tělesné pocity
 - první podezření
 - první nález (mamograf)
 - potvrzení nálezu (biopsie)
 - prognóza ("počítejte s ablací")
 - metastáze („druhá rána“)
- ✘ **Nádor:**
 - druh
 - velikost
 - lokace
 - prognóza
- ✘ **Vztahové prostředí**
 - dobrá parta stejně nemocných
 - nemusí skrývat následky nemoci
 - nová přátelství
 - obava z kolektivu
 - osamění
 - podpora a péče rodiny
 - podpora kamarádky
 - podpora léčitelky
 - ztráta partnerského vztahu
- ✘ **Dimenze:**
 - *podpora/vyhýbání se blízkých*
 - *sdílení se stejně nemocnými (patří ale také do způsobů zvládnání)*

VÝSLEDNÝ SEZNAM KATEGORIÍ 3

- × **Význam onemocnění**
smrt jako společný úděl
vědomí vlastních limitů
význam spojovaný s rakovinou
zisky z nemoci
- × **Komunikace s lékařem**
sdělování diagnózy/prognózy
potvrzování diagnózy
informování o léčbě
pacientka dává lékaři zpětnou vazbu
lékaři na jeho přístup
- × **Proces léčby**
chemoterapie
operace
ozařování
- × **Důsledky nemoci a léčby**
pooperační stav
úbytek sil
invalidní důchod
ablace prsu (částečná/úplná)
osvojení si lékařského jazyka
rozlišování zdravotnických institucí
- × **Okolnosti vzniku onemocnění**
imunologické potíže
únavový syndrom
velké pracovní nasazení (vypětí)
osamění

PŘÍKLAD ROZPRACOVANÉ KATEGORIE

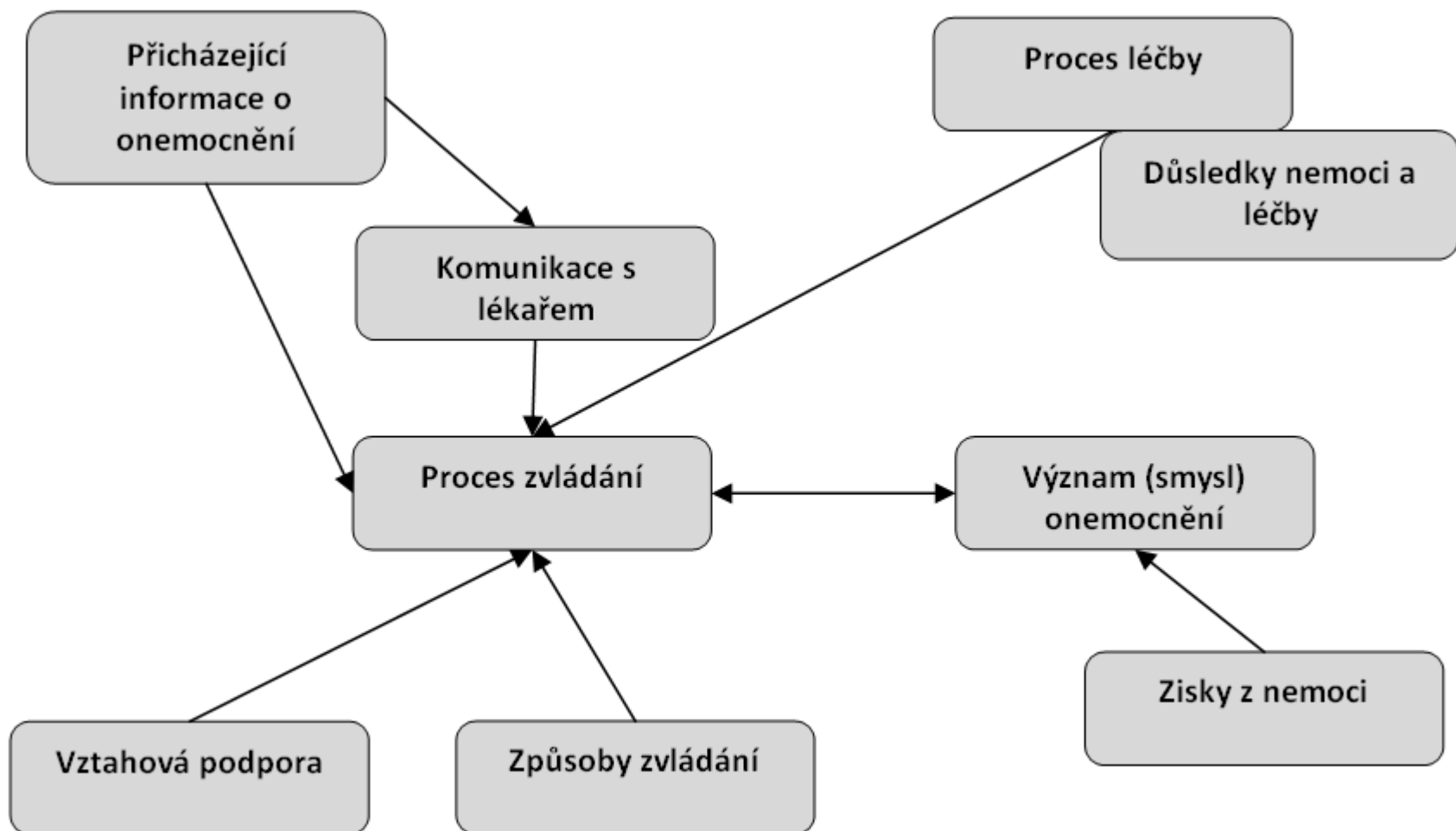
✘ Komunikace s lékařem (memos)

- + lékař zprostředkovává sémantický a akční vztah k onemocnění (sdělení Dg., prognózy; volba léčebných postupů);
- + způsobem komunikace ovlivňuje pacientovo prožívání a porozumění nemoci, podporuje či inhibuje proces zvládnání onemocnění;
- + lékař spolukonstruuje význam celé události („*před lety jsem taky prošel chemoterapií*“);
- + pacient není zcela pasivní, může dát lékaři feedback verbálně či jednáním (výběr jiného lékaře / instituce);

ZÁRODEK SELEKTIVNÍHO KÓDOVÁNÍ 1

ZÁRODEK SELEKTIVNÍHO KÓDOVÁNÍ 2

PŘÍKLAD AXIÁLNÍHO KÓDOVÁNÍ

- ✘ Komunikace s lékařem – Proces zvládnání
 - + Respondentka nabízí tři odlišné situace:
 1. Podpora skrze konfrontaci a osobní příběh
 2. Necitlivost / zbavení naděje
 3. Podpora vysvětlením
 - ✘ dimenze: podpora x vytváření překážek
 - + V jaké fázi zvládnání se nacházela? Jaké byly její potřeby? Jaký byl dopad na Proces zvládnání?

PODPORA SKRZE KONFRONTACI A OSOBNÍ PŘÍBĚH

VÝSLEDNÝ SEZNAM KATEGORIÍ 1

✘ Proces zvládání (způsoby)

aktivní příprava na operaci

nezdolnost

vnímavost ke svým potřebám

sdílení

stažení se ze světa

pozitivní naladění

předávání vlastní zkušenosti s nemocí

sebetranscendence

volba nemocnice podle přístupu lékaře

vyrovnávání se s možností blízké smrti

vysvětlení

představa kontinuity života i po smrti

reintegrace

✘ Proces zvládání (fáze)

+ zhroucení (šok)

+ strach z chemoterapie

+ obavy

+ snadnější přijetí

+ euforie z uzdravení

Necitlivost / zbavení naděje

VÝSLEDNÝ SEZNAM KATEGORIÍ 1

✘ Proces zvládání (způsoby)

aktivní příprava na operaci

nezdolnost

vnímavost ke svým potřebám

sdílení

stažení se ze světa

pozitivní naladění

předávání vlastní zkušenosti s nemocí

sebetranscendence

volba nemocnice podle přístupu lékaře

vyrovnávání se s možností blízké smrti

vysvětlení

představa kontinuity života i po smrti

reintegrace

✘ Proces zvládání (fáze)

+ zhroucení (šok)

+ strach z chemoterapie

+ obavy

+ snadnější přijetí

+ euforie z uzdravení

Podpora vysvětlením

VÝSLEDNÝ SEZNAM KATEGORIÍ 1

✘ Proces zvládání (způsoby)

aktivní příprava na operaci

nezdolnost

vnímavost ke svým potřebám

sdílení

stažení se ze světa

pozitivní naladění

předávání vlastní zkušenosti s nemocí

sebetranscendence

volba nemocnice podle přístupu lékaře

vyrovnávání se s možností blízké smrti

vysvětlení

představa kontinuity života i po smrti

reintegrace

✘ Proces zvládání (fáze)

+ zhroucení (šok)

+ strach z chemoterapie

+ obavy

+ snadnější přijetí

+ euforie z uzdravení

KLADENÍ ANALYTICKÝCH OTÁZEK

- ✘ Proč? Jaký je jejich účel?
 - + Zvyšování teoretické citlivosti
 - + Získání hutných dat
 - + Rozvíjení kategorií a jejich vztahů (axiální kódování)
 - + Teoretické vzorkování a krystalizace metod
- ✘ Cesta k formální teorii
- ✘ Cesta k pracovnímu manuálu

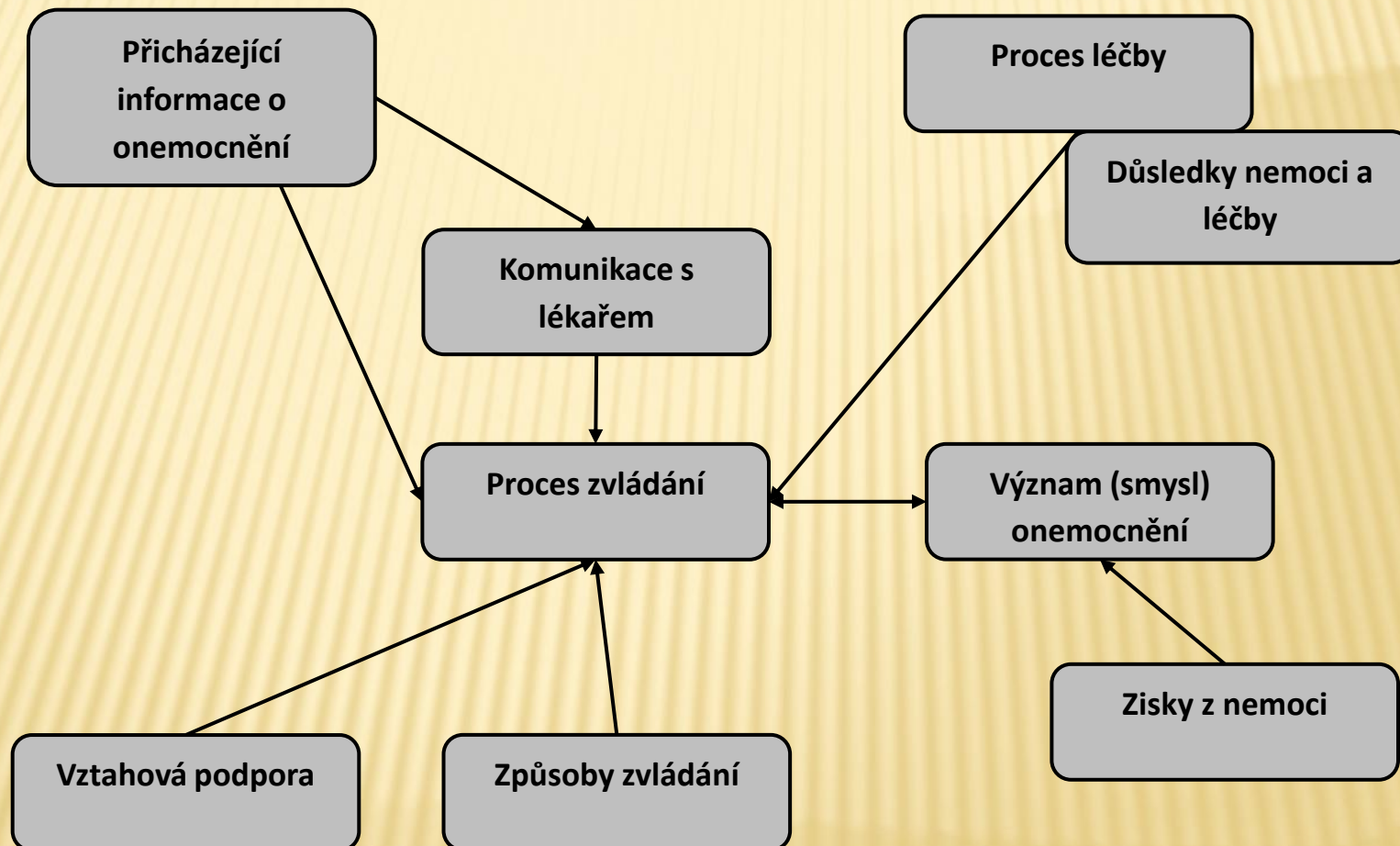
FORMÁLNÍ TEORIE

- ✘ Je zde nastíněný proces zvládnání možno posunout na obecnější rovinu (např. zvládnání stresu) ?
- ✘ Jak by došlo k empirické zakotvenosti?
- ✘ Jaké jsou možnosti přechodu k výzkumným otázkám ověřitelným kvantitativním výzkumným designem?

MANUÁL KOMUNIKACE S PACIENTEM

- ✘ Do jaké míry je manuál nasycen analyzovaným rozhovorem?
- ✘ Jaké další kroky k jeho nasycení doporučujete?
 - + Noví respondenti (pacienti, ale i lékaři)
 - + Vedle rozhovorů zahrnout i pozorování
 - + Testování výsledků – workshop a vyhodnocování aplikovaných dovedností

MAPA KONCEPTŮ VYCHÁZEJÍCÍ Z PRVNÍ ANALÝZY

JSME NA KONCI NEBO ANALYZUJEME DÁL?

PŘÍKLAD: KOMUNIKACE S LÉKAŘEM

Komunikace s lékařem

- sdělování diagnózy/prognózy
- potvrzování diagnózy
- informování o léčbě (kognitivní mapa léčby)
- pacientka dává lékaři zpětnou vazbu na jeho přístup

Dimenze:

podporující vs. necitlivá komunikace

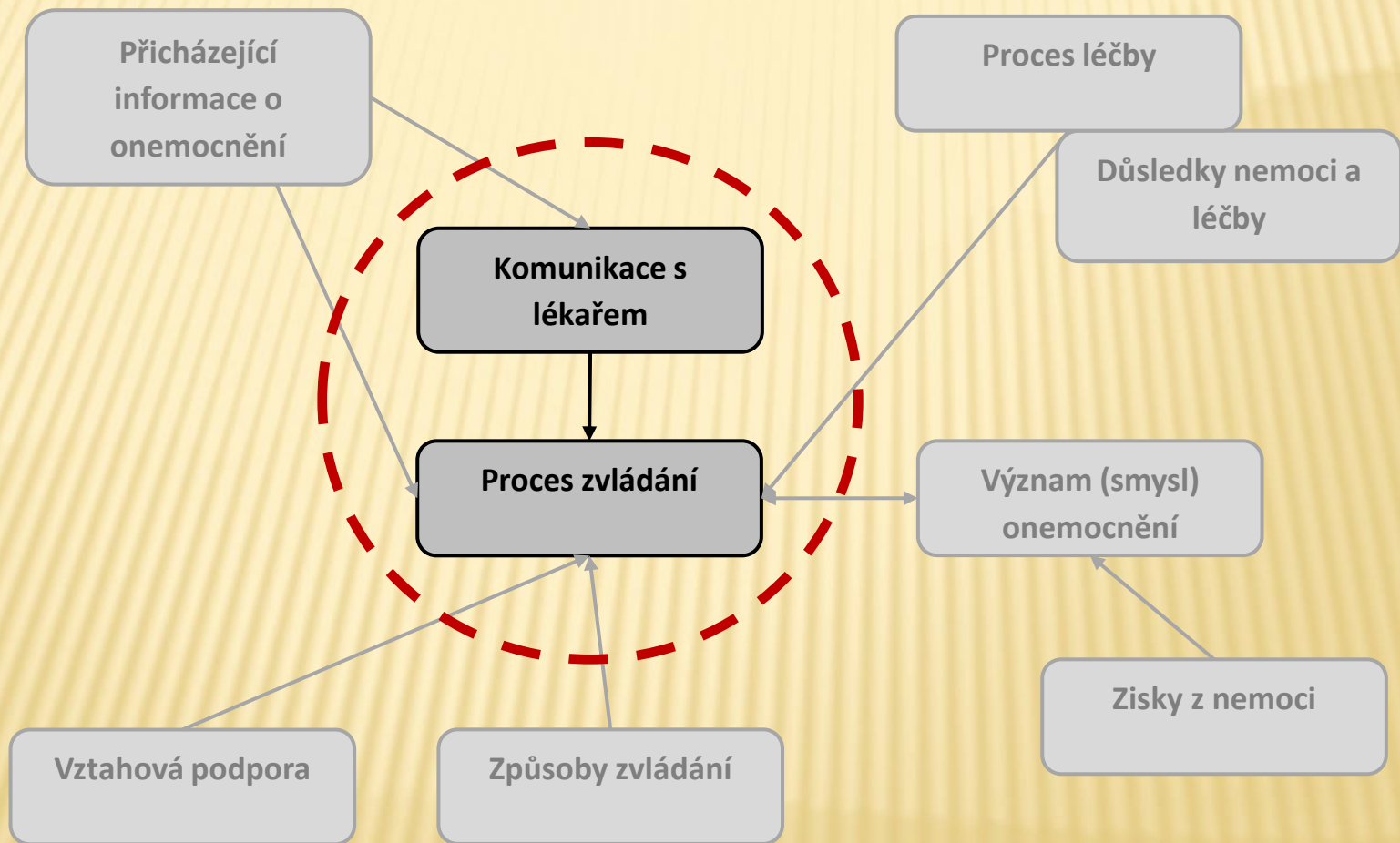
ZÚŽENÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

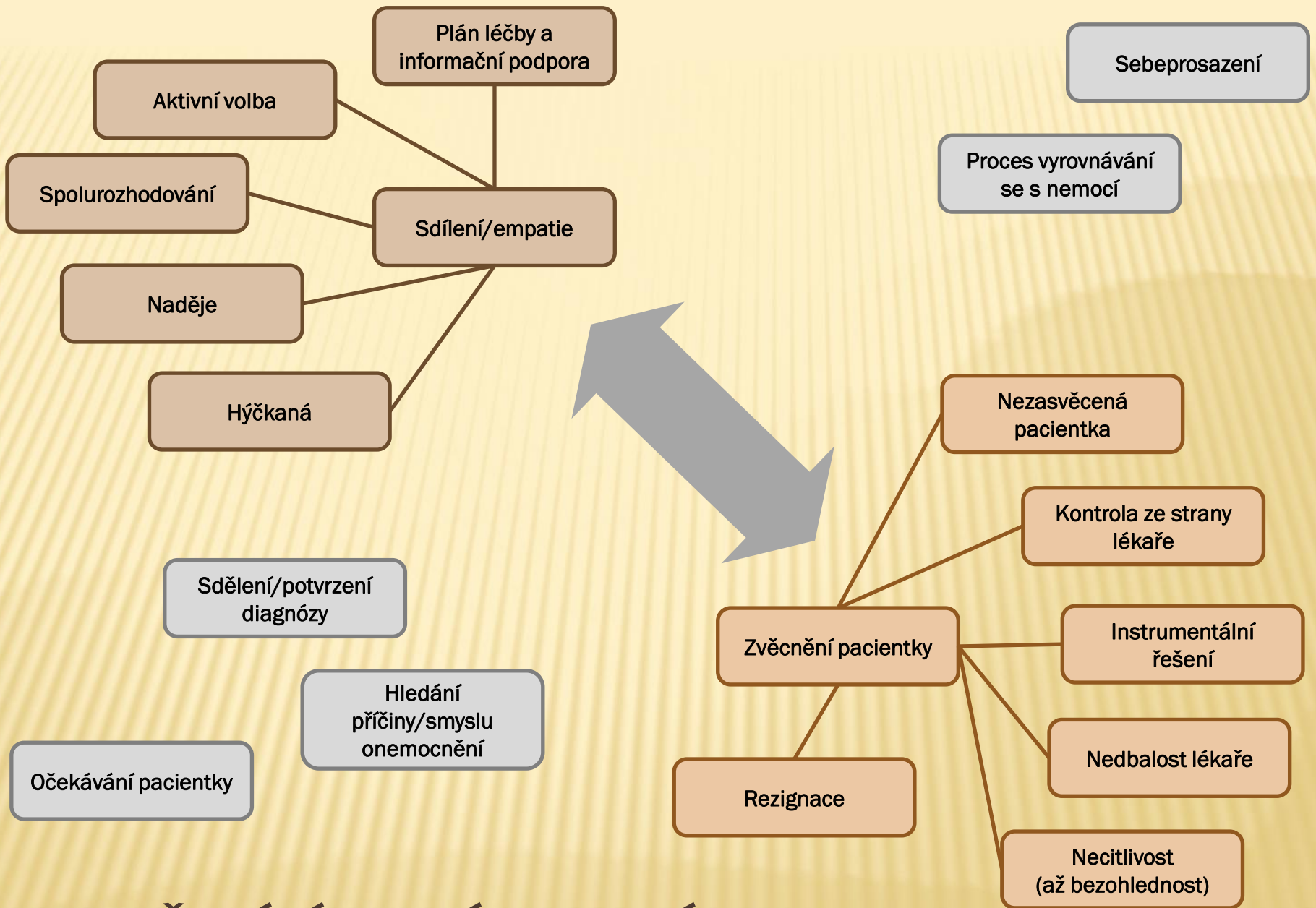
- a) zaměřit se na komunikaci respondentek se zdravotníky
- b) zkoumat vliv blízkých vztahů (vztahového kontextu) na zvládání onemocnění
- c) více se zaměřit na fáze procesu zvládání onemocnění a hledat jejich propojení se způsoby zvládání

Nová výzkumná otázka:

Jak komunikace se zdravotníky ovlivňuje zvládání onemocnění rakovinou prsu?

ZÚŽENÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

VYNOŘUJÍCÍ SE ZÁKLADNÍ DIMENZE

CENTRÁLNÍ KATEGORIE

Potřeba respektu

**ZÍSKÁVÁNÍ KONTROLY
NAD NEMOCÍ**

Hájení vlastních hranic

- propojuje perspektivu pacientky a lékaře (zdrav. pracovníka): získání kontroly nad nemocí je cílem obou komunikačních aktérů
- zároveň zachycuje odlišnost těchto perspektiv: lékař usiluje o kontrolu nemoci, pacientka chce mít pod kontrolou svůj život

EMPATIZUJÍCÍ PŘÍSTUP

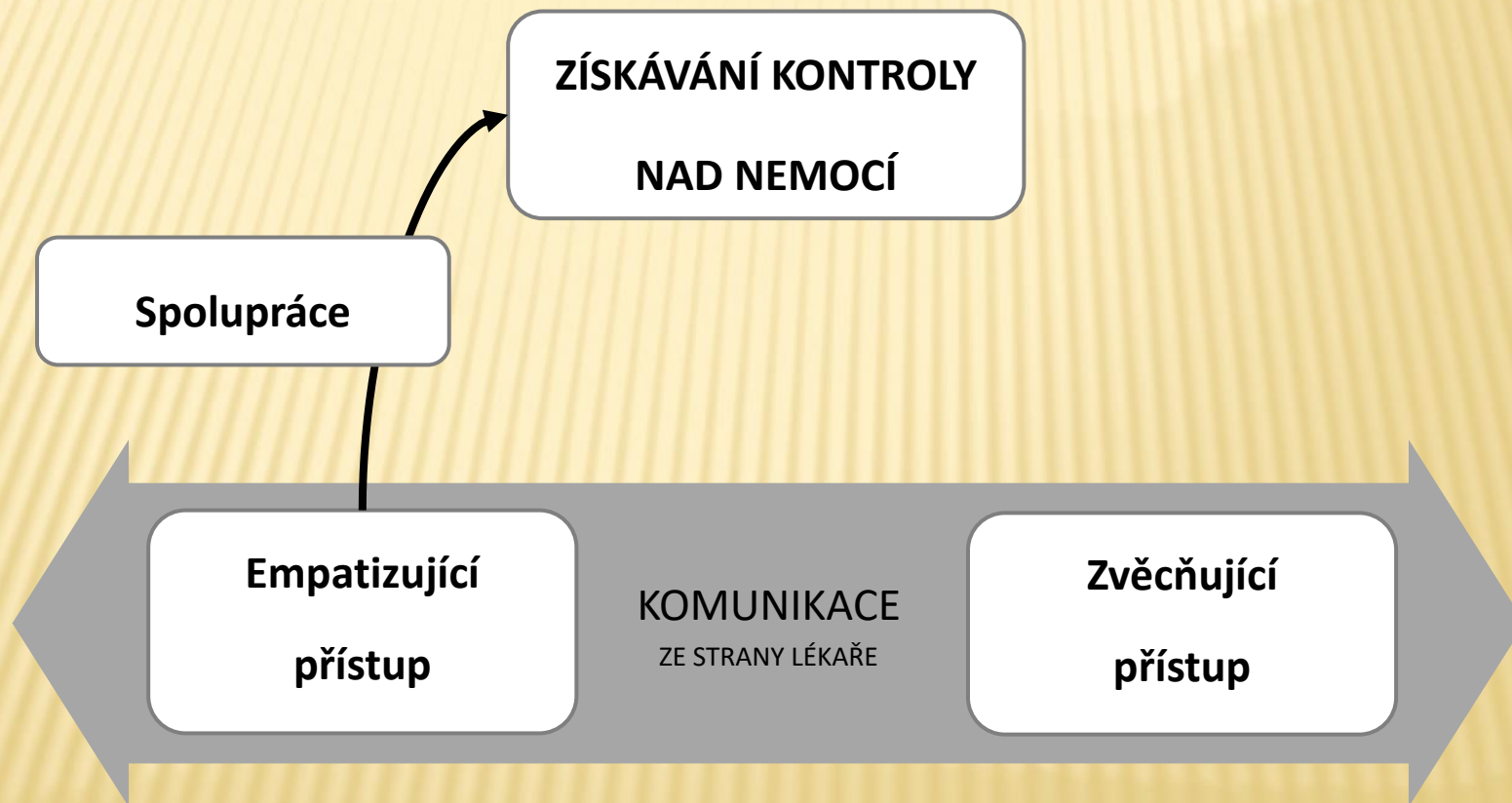
**ZÍSKÁVÁNÍ KONTROLY
NAD NEMOCÍ**

**Empatizující
přístup**

KOM
ZE ST

- 1) orientovat se v procesu léčby, získávat srozumitelné a praktické informace o léčbě
- 2) být vnímána a respektována jako člověk prožívající emoce, být podporována v přirozeném procesu vyrovnávání se s nemocí
- 3) podílet se na rozhodování o osobně významných aspektech léčby

EMPATIZUJÍCÍ PŘÍSTUP

ZVĚCŇUJÍCÍ PŘÍSTUP

**ZÍSKÁVÁNÍ KONTROLY
NAD NEMOCÍ**

- 1) podstatné je, aby nemoci rozuměl lékař, zasvěcení pacientky není důležité
- 2) lékař si udržuje emoční odstup, pacientku vnímá především skrze „nemoc“
- 3) lékař přebírá kontrolu nad léčbou a rozhoduje za pacientku

KACE
LÉKAŘE

**Zvětňující
přístup**

ZVĚCŇUJÍCÍ PŘÍSTUP

